

BUDGETUNDERLAG 2018

Beslut i detta ärende har fattats vid Nämnden för hemslöjdsfrågors sammanträde den 10 februari 2017.

Kanslichef Friedrike Roedenbeck har deltagit i beredning och handläggning av ärendet samt varit föredragande vid nämndens sammanträde.

Nämnden för hemslöjdsfrågor, NFH, överlämnar härmed ett budgetunderlag för budgetåret 2018.

FÖRSLAG	2
SAMMANFATTNING	4
FÖRSLAG OCH ÄSKANDE	6
4:3 ap 1 Nämnden för hemslöjdsfrågor	6
4:3 ap 2 Främjande av hemslöjd	7

FÖRSLAG

Med stöd av det som anförs i detta budgetunderlag hemställer NFH att regeringen föreslår riksdagen

att godkänna den föreslagna inriktningen av verksamheten under budgetåret 2018,

att för budgetåret 2018 anvisa medel under ramanslaget 4:3 ap 1 Nämnden för hemslöjdsfrågor med 3 402 tkr,

att för budgetåret 2018 anvisa medel under ramanslaget 4:3 ap 2 Främjande av hemslöjd med 10 997 tkr.

Nämndens budgetförslag 2018-2020 redovisas anslagsvis (belopp i tkr). Förslaget är beräknat på det nu aktuella kostnadsläget, pris- och löneomräkning av anslaget har skett med 2,5 % per år under 2019 och 2020.

Beräkning 2018-2020

Anslag	Utfall år -1 2016	Prognos år 0 2017	Beräknat år 1 2018	Beräknat år 2 2019	Beräknat år 3 2020
4:3 ap 1 Nämnden för hemslöjdsfrågor	2 553	2 618	3 402	3 487	3 574
4:3 ap 2 Främjande av hemslöjd	9 152	9 037	10 997	11 272	11 554
Summa totalt	11 809	11 655	14 399	14 759	15 128

Regeringsuppdrag

Verksamhetens inriktning för budgetåret 2018 följer det övergripande målet och verksamhetsmålen i regleringsbrevet för 2017.

Nämnden ska ta initiativ, planera, samordna och göra insatser för att främja hemslöjd med beaktande av kultur-, närings- och hållbarhetsperspektiv

Nämnden ska i sin verksamhet integrera ett barn och unga-, mångfalds- och jämställdhetsperspektiv

Nämnden ska anordna fortbildning och årlig informationskonferens, ha ett samordnande uppdrag gällande regional konsulentverksamhet och lämna bidrag för nationella utvecklare (fd rikskonsulenter).

Nämnden ska lämna organisationsbidrag till Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund samt ge bidrag till projekt inom hemslöjdsområdet

Övergripande mål

Målet för Nämnden för hemslöjdsfrågor är att öka intresset för, kunskapen om och utövandet av hemslöjd i hela landet.

Verksamhetsmål 2018

Nämnden ska särskilt prioritera insatser för (utan inbördes ordning)

- att uppnå vidgat deltagande och mångfald inom slöjd
- att genom slöjd arbeta för och kommunicera hållbarhet i alla dess aspekter
- att öka uppmärksamheten och tillgängligheten till kulturarvet slöjd, levande, föränderligt och under utveckling
- att medverka till ökat nordiskt samarbete genom aktivt samarbete
- att öka kunskapen om och stödet till nationella minoriteters slöjd och hantverk
- att öka barns och ungdomars intresse för utövande av olika slöjdtekniker genom en introduktion av slöjd i kulturskolan.

Särskilt påpekande

Utöver Nämnden för hemslöjdsfrågors (NFH) äskande vill nämnden påtala att det regionala slöjdfrämjandet inom Stockholms läns landsting, som inte ingår i samverkansmodellen, får ett mycket lågt bidrag i jämförelse med Västra Götalandsregionen och region Skånes motsvarande verksamheter. Stockholms läns landsting får 645 tkr, Västra Götalandsregionen 1,8 mkr och region Skåne 1,4 mkr. Västra Götalandsregionen har sex konsulenttjänster, Stockholm och Skåne har fyra tjänster vardera, verksamheterna är i övrigt jämförbara. NFH anser att bidraget till slöjdfrämjande inom Stockholms läns landsting bör ökas till 1,3 mkr. Bidragets storlek fastställs i Statens kulturråds regleringsbrev, medlen överförs till NFH som ombesörjer utbetalning och uppföljning av den slöjdfrämjande verksamheten i Stockholm.

SAMMANFATTNING

Kommunikation och samordning

Nämnden för hemslöjdsfrågor, NFH, har ett främjande och samordnande uppdrag vilket kräver god kommunikation med myndigheter, regioner, huvudmän, hemslöjdskonsulenter och organisationer. För att uppnå vidgat deltagande krävs breddade kontaktytor och nya kommunikativa insatser. NFH ser ett stort behov av en utökning av kansliet med en heltidstjänst som kommunikatör.

Äskande: 3 402 tkr inklusive en uppräknig med 784 tkr.

Prioriteringar 2018

Beskrivna prioriteringar utan inbördes ordning och fördelning av resurser.

Vidgat deltagande och mångfald

NFH ser det som fortsatt viktigt att ta initiativ till och stötta andras arbete med att uppnå vidgat deltagande och mångfald inom slöjd. Insatserna består av bidragsgivning, kunskapsspridande seminarier och samarbeten med organisationer och regioner. Via projektbidragen ges utövare och organisationer möjlighet att själva utveckla och sprida tekniker och uttryck som bidrar till en mångfald av slöjd. En utmaning är att nå utanför en redan initierad krets och dess behov, NFH ser det därför som mycket angeläget att möjligheten till utlysning av projektbidrag ökas för att ge möjlighet till fler och nya intressegrupper.

Hållbarhet

I slöjdsammanhang är hållbarhet ett grundfundament. Resurssnålhet, lokal produktion, och återvinning är förutsättningar för slöjdverksamhet. Cirkulärt tänkande och samarbete ligger bakom gemensamma verkstäder, vävstugor och användandet av förnyelsebar råvara. Kommunikation kring dessa grundfundament samt frågor kring hur samtida slöjd förhåller sig till hållbarhet i ett allt mer urbant samhälle är angelägna för NFH.

Kulturarvet slöjd

Att öka tillgängligheten till kulturarvet slöjd, innebär att ge fler människor redskap till förståelse av sin historia och redskap till förändring och utveckling. Det egna skapandet ger sammanhang och tilltro till den egna förmågan vilket inte minst är viktigt i arbetet med barn och unga. Synliggörandet av kulturarvet i vår vardag och bearbetning av dess historieskrivning är av stor vikt för framtidens slöjd. Möjlighet att fortlöpande genom verksamhetsbidrag stötta för området viktig kulturarvsinstitution skulle vara av stor vikt för området. Slöjd finns i många museers samlingar men det saknas i princip institutioner med huvudsakligt uppdrag att

Nordiskt samarbete

Genom nordiskt samarbete får vi tillgång till fler influenser och vår gemensamma historia. Via nätverksarbete och gemensamma aktiviteter får NFH ta del av och kan sprida kunskap.

Nationella minoritetens slöjd

Kunskapen om och stödet till nationella minoritetens slöjd och hantverk är en viktig del av förståelsen av kulturarvet och vidgat deltagande. NFH finansierar sedan länge nationella utvecklare i samisk slöjd och har 2016-17 beviljat projektbidrag till utbildning av romska ungdomar i slöjd och hantverk. Även synliggörande av romskt hantverk ingår i projektet.

Barn och unga

För att öka barns och ungas intresse för utövande av olika slöjdtekniker krävs tillgång till inspirerande pedagoger och slöjdverksamhet i barnens närhet. Kulturskolan är en offentligt finansierad infrastruktur som har möjlighet att erbjuda slöjd på barnens fritid. NFH är redo att stötta kulturskolor som vill utöka utbudet till att innefatta slöjd.

Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund

Civilsamhället är viktigt i deltagarkulturen slöjd, föreningslivet anordnar kurser, utställningar, föreläsningar och teknikdemonstrationer. Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund (SHR) är med sina ca 14 300 medlemmar, organiserade i föreningar, en viktig synliggörare av slöjd. SHR är en för NFH viktig samarbetspart och aktör när det gäller samverkan med civilsamhället.

Äskande: 10 997 tkr inklusive en uppräknig med 1 960 tkr.

FÖRSLAG OCH ÄSKANDE

4:3 ap 1 Nämnden för hemslöjdsfrågor

Nämnden för hemslöjdsfrågor, NFH, har från regeringen fått ett mångfacetterat främjandeuppdrag. För att uppdraget ska kunna fyllas på ett konstruktivt och effektivt sätt måste NFH ha tillgång till ett väl fungerande kansli med en bemanning och kompetens som motsvarar uppgiften.

NFHs kansli består av 2,5 tjänster, kanslichef 100 %, handläggare 100 % och administratör 50 %.

Kansliets viktigaste och mest omfattande arbetsuppgifter är

- Förbereda och administrera **nämndens möten** och beslut
- Arbetet inom ramen för **samverkansmodellen** – rådsmöten, arbetsgruppsmöten samt möten med regionala företrädare
- Hantering av **projektbidrag** – utlysning, beredning, utbetalning och uppföljning
- Hantering av organisations- och verksamhetsbidrag – uppföljning och samverkan med SHR och nationella utvecklarens huvudmän
- Anordnare av **samordnings- och fortbildningskonferenser**
- **Myndighetsansvar**, diarium, arkiv, remisser
- **Budget och ekonomi**, planering och uppföljning
- **Kvalitetssäkring**, utvecklande av arbetsprocesser och uppföljning
- **Omvärldsbevakning**, analys och spridning

Kommunikatör

I och med uppdraget som samordnare finns ett stort behov av uppföljning, omvärldsbevakning, analys och framförallt spridning av information. NFH har vidgat deltagande som mål vilket innebär en önskan att nå intressenter och målgrupper som står utanför den traditionellt organiserade hemslöjdsverksamheten vilket kräver god kommunikation. NFH vill därför betona vikten av ett utökat förvaltningsanslag som inrymmer en utökning av kansliet med en heltidstjänst som kommunikatör.

Äskande: 3 402 tkr inklusive en uppräknig med 784 tkr.

4:3 ap 2 Främjande av hemslöjd

Nationella utvecklare (tidigare Rikskonsulenter)

Nämnden för hemslöjdsfrågor, NFH, finansierar fyra och en halv tjänster som nationella utvecklare. En och en halv tjänst har NFH som arbetsgivare och kansliet som sin arbetsplats. Tjänsterna är 2017 fördelade på tre fokusområden, barn och unga, mångfald och kommunikation. Fokusområdet kommunikation kommer att växlas till annat fokus under 2018.

De nationella utvecklarna arbetar med hela landet som verksamhetsfält. Arbetet innefattar att utveckla och förmedla ny kunskap till länslemslöjdskonsulenter och andra främjare samt att genom nya arbetssätt också nå nya målgrupper. Spridning av kunskap sker via utbildningar, seminarier, konferenser och web. Genom utvecklarna får de prioriterade områdena spridning och genomslag.

Tre nationella utvecklare har Sameslöjdstiftelsen Såmi Duodji som huvudman och sin arbetsplats i Jokkmokk. Nationella utvecklare sameslöjd utgör tillsammans med vd och administratör stiftelsens personal. Finansieringen av de tre utvecklarna har permanent karaktär och är svår att ompröva. I dagsläget finns inte ekonomiskt utrymme att stötta andra minoritetsgrupper med mer än projektbidrag, vilket är olyckligt. NFH har 2016 påbörjat ett flerårigt projekt för att stötta romsk slöjd och efter projekttidens slut skulle en nationell utvecklartjänst innebära kontinuitet i arbetet med romsk slöjd och hantverk.

Vidgat deltagande och mångfald

NFH ser behov av att med större kraft kunna arbeta med det prioriterade perspektivet mångfald.

Vidgat deltagande genom en mångfald av uttryck innefattar bl a etnicitet, genus och uttrycksform. Storstadsregionerna Stockholm, Västra Götaland och Skåne arbetar tillsammans med NFH för att fortbilda sig kring mångfald och gemensamt utveckla arbetsmetoder inom området. Möjligheten att utlysa projektbidrag är ett mycket viktigt redskap i detta arbete eftersom det möjliggör för NFH att stötta olika intressegruppers egna initiativ. Totalsumman för projektbidrag har varit ca 1,4 mkr sedan år 2003 vilket inneburit en urholkning då nivån är ungefär densamma nu.

Sedan 2013 har ca 150 tkr av projektbidragen avsatts till betalning av licensen för Hemslöjdens samlingar (samarbetsprojekt med Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund).

Kulturarv

NFH arbetar under 2017 tillsammans med hantverksnoden inom ramen för UNESCOs konvention om det immateriella kulturarvet med ett hantverksupprop för synliggörande av tekniker och kunnande inom slöjd- och hantverksområdet. Uppropet syftar till att lyfta kulturarvet slöjd, synliggöra bredden och mångfalden och därigenom möjliggöra för fler att ta del av slöjdens möjligheter. Slöjden kan sägas sakna institutioner med uppgift att forska, samla, debattera och

synliggöra kulturarvet slöjd. Många museer har slöjdföremål i sina samlingar men inte slöjden som utgångspunkt för sitt arbete. Det skulle vara av stor betydelse för slöjden om NFH skulle ha möjlighet att utdela ett nationellt uppdrag i form av ett verksamhetsbidrag till lämplig kulturarvsinstitution.

Barn och unga

Arbetet med barn och unga har fortsatt inriktning på att förankra slöjd i befintliga strukturer så som Skapande skola och Kulturskolan. NFH arbetar tillsammans med regioner och hemslöjdskonsulenter för att underlätta slöjdens inträde i kulturskolan. Handedarmaterial och fortbildning i slöjd som riktar sig till för-, grund- och kulturskolepedagoger har gemensamt tagits fram av NFH och Skånes hemslöjdsförbund.

Kulturella och kreativa näringar

Samverkan inom området slöjd, konsthantverk och småskalig design pågår fortsatt för att stärka de professionella utövarna. Samarbetet med branschorganisationen Konsthantverkscentrum, KIF och föreningen Svensk Form beräknas fortgå för gemensamma insatser. Samarbetet skall utifrån Nationell agenda och sammanställd statistik fortsatt föra samtal med myndigheter och organisationer om utövarnas förutsättningar, utmaningar och utvecklingspotential som mikroföretagande näringsidkare.

Slöjdinkubator stötts och följs sedan verksamheten drivs av Sätergläntan-institutet för slöjd och hantverk.

Hållbarhet

Under 2017 skall en hållbarhetskonferens med utgångspunkt slöjd arrangeras, förhoppningen är att detta kan bli ett årligt återkommande arrangemang. Agenda 2030 och de slutsatser NFH dragit utifrån den egna verksamhetens möjlighet till påverkan i riktning hållbar utveckling utgör grund för konferensen. Arbetet med att utveckla strukturer för tillvaratagandet och intresset för den svenska hållbara råvaran ull fortsätter i samarbete med myndigheter, bransch, civilsamhället och regionala hemslöjdskonsulenter.

Nordiskt samarbete

I samarbete med region Skåne och Nordisk kulturfond planeras gemensamma nordiska aktiviteter inom kulturarvs- och hållbarhetsområdet under Sveriges ordförandeskap i Nordiska ministerrådet 2018. Det under 2016 påbörjade nätverksarbetet mellan nordiska aktörer inom en utvidgad hemslöjdssfär "det handgjorda" blir en bas för arbetet.

Kultursamverkansmodellen

NFH ingår i samverkansrådet och deltar i det av Kulturrådet ledda arbetet med att granska och följa upp de regionala kulturplanerna. NFH granskar även projektansökningar om utvecklingsbidrag gällande slöjdområdet som inkommer till Kulturrådet. Nära samarbete med regionerna i slöjdfrågorna innebär kontakt med strategisk nivå, huvudmän för regionala hemslöjdskonsulenter och konsulenter. NFHs kansli besöker några regioner varje år samt deltar i Kulturrådets årliga samverkanskonferens där speedmeetings hålls mellan regionerna och myndigheterna. Samverkansavtal är tecknade med region Skåne och Västra Götalandsregionen, under 2017 kommer avtal med region Jönköpings län att ingås.

Arbetet med kultursamverkansmodellen är resurskrävande men mycket viktigt för slöjdens utveckling som offentligt finansierat kulturområde.

Civilsamhället

Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund (SHR) spelar en viktig roll för att synliggöra slöjden, genom sina ca 14 300 medlemmar organiserade i föreningar och förbund, tidskriften Hemslöjd och Hemslöjdens förlag. SHR är en för NFH viktig samarbetspart och aktör när det gäller att förverkliga NFH:s verksamhetsmål inom samverkan med civilsamhället bl a genom det gemensamma ansvaret för databasen Hemslöjdens samlingar.

NFH kommer under 2018 att följa och stötta SHRs omställning av organisation och föreningsmodell.

Äskande: 10 997 tkr inklusive en uppräknig med 1 960 tkr.